

Ecologisch Werkprotocol

Bouwrijp maken van tijdelijke natuur, Haarlem

Projectnummer: p6997
Datum: 4-12-2014
Opgesteld: R. van Dijk
Begeleidend ecooloog: R. van Dijk / T. Lodder
Tel. 0345-727000 / 06-30999517

Aanleiding

Gemeente Haarlem heeft het voornemen om een terrein aan de Boerhaavelaan te Haarlem aan te merken voor tijdelijke natuur. Het betreft een voormalig sportterrein, waar na jaren van verwaarlozing bosopslag heeft plaatsgevonden (hierna te noemen: het plangebied). Voorafgaand moet duidelijk zijn welke maatregelen in het kader van de wettelijke zorgplicht noodzakelijk zijn bij het bouwrijp maken van het terrein. De locatie vormt in de toekomst mogelijk leefgebied voor de beschermde soorten rietorchis, ringslang, rugstreeppad, kleine modderkruiper, bittervoorn, vleermuizen en verscheidene vogel- en zoogdiersoorten (zie het activiteitenplan Tijdelijke Natuur Haarlem voor een lijst met soorten waarvoor ontheffing aangevraagd is). Het werkprotocol dient ter onderbouwing van een ontheffingsaanvraag Tijdelijke Natuur in het kader van de Flora- en faunawet.

Dit werkprotocol is opgesteld op basis van de informatie uit:

- Quickscan flora en fauna Haarlem, Haarlem (Eelerwoude, 2014).
- Natuurtoets Haarlem, Haarlem (Eelerwoude, 2014).
- Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen (Unie van Waterschappen, 2012)
- Soortenstandaards van de ringslang, rugstreeppad, kleine modderkruiper, bittervoorn en buizerd (Dienst Regelingen, 2011)

Wettelijk kader

Het wettelijke kader waarbinnen dit project uitgevoerd moet worden is de Flora- en faunawet. De rietorchis, ringslang, rugstreeppad, kleine modderkruiper, bittervoorn en verscheidene vleermuis- en vogelsoorten vallen onder beschermingsniveau 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet is een ontheffing noodzakelijk. Met een ontheffing Tijdelijke Natuur hoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden voor beschermde planten en diersoorten die zich gevestigd hebben in het plangebied na het toekennen van de ontheffing. Wel geldt ten alle tijden dat voldaan moet worden aan de algemene zorgplicht. Om te kunnen werken volgens de wettelijke zorgplicht dient het voorliggende ecologische werkprotocol. Het werkprotocol maakt deel uit van het activiteitenplan dat ter onderbouwing van de ontheffingsaanvraag voor de te verwachten soorten wordt opgesteld.

Daarnaast past het voornemen binnen het gemeentelijk beleidskader van het Ecologisch Beleidsplan Gemeente Haarlem 2013-2030. Als een van de maatregelen voor versterking van de biodiversiteit wordt tijdelijke natuur genoemd.

Voorwaarden bij uitvoering

Hieronder worden de maatregelen opgesomd die gedurende de verschillende werkzaamheden in acht genomen dienen te worden om negatieve effecten op beschermde en bedreigde soorten zo veel mogelijk te beperken. Onderstaande maatregelen zijn alleen van toepassing als de aanwezigheid van de beschermde en bedreigde soorten is vastgesteld door een ecooloog voor aanvang van de werkzaamheden.

Algemeen

- Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder alle betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- Bij de start van het project worden de ecologische waarden van het gebied en het ecologisch werkprotocol toegelicht door een ecooloog¹. Alle op het werk in te zetten medewerkers moeten hierbij aanwezig zijn.
- Het uitvoerend personeel is naar vermogen alert op de aanwezigheid van niet aangeduide zwaarder beschermde plant- en diersoorten.
- In onvoorziene situaties moet altijd direct in overleg worden getreden met een toezichthouder en contact opgenomen worden met een ecooloog.
- De breedte van de transportwegen wordt zo beperkt mogelijk gehouden, opdat zo min mogelijk van de nog te behouden vegetatie beschadigd wordt.

Kappen van bomen en struiken, verwijderen ruigte en struweel

Rekening te houden met: broedvogels, ringslang, algemene zorgplicht

- Het verwijderen van struiken, bomen, ruigte en struweel vindt plaats buiten de periode half maart-half juli, tenzij door controle is vastgesteld dat zich in de betreffende vegetatie geen broedende vogels of nesten bevinden. Wanneer werkzaamheden gepland zijn aan het begin of eind van de broedperiode, moet een ecooloog de exacte periode van voortplanting aangeven.
- In het geval dat zich broedende (roof)vogels met vaste nestplaatsen bevinden in (voorlopig) te behouden delen van het plangebied, is het niet toegestaan om bomen en struiken te kappen binnen een straal van 75 meter rondom de broedende vogel(s).
- Snoeihout wordt direct verwerkt tot takkenrillen en houtstapels dan wel afgevoerd om te voorkomen dat er tijdelijke stapels ontstaan waarin vogels gaan nestelen of amfibieën gaan schuilhouden.

¹ Hieronder wordt verstaan: iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van soortspecifieke ecologie, die deze kennis heft opgedaan doordat deze:

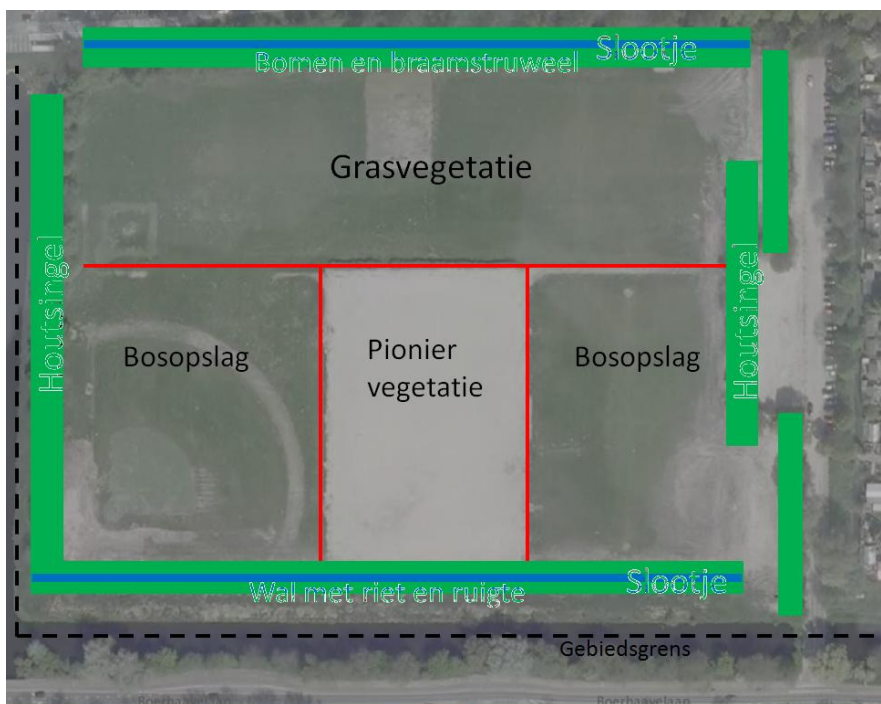
- Op HBO- of universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bv. en bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor een daarvoor in Nederland bestaande organisatie; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of –bescherming.

- Eventueel in het gebied aangelegde blad- en takkenhopen (broeihopen) van de ringslang worden verwijderd in de periode augustus - september. Dat wil zeggen buiten de overwinterings- en voortplantingsperiode.

Grond verplaatsen/vergraven

Rekening te houden met: rietorchis, rugstreepad, zoogdieren, algemene zorgplicht

- In het geval dat rietorchis of andere beschermde flora wordt aangetroffen, worden deze gemarkeerd gedurende de periode dat bovengrondse delen zichtbaar zijn (periode soortafhankelijk). Omdat groeiplaatsen niet gespaard kunnen worden, worden aanwezige exemplaren van de beschermde flora uitgegraven en verplaatst naar geschikte groeiplaatsen in de directe omgeving.
- Bij het uitsteken wordt een ruime hoeveelheid grond en kruidlaag meegenomen, in verband met de benodigde symbiotische bodemschimmels.
- Het verplaatsen van de exemplaren vindt plaats buiten de periode van bloei en/of zaadsetting, die globaal van half mei t/m augustus loopt en onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vaatplanten.
- Als rugstreepad in het gebied is aangetroffen worden de pioniervegetatie en de oevers van sloten (zie onderstaande figuur) vergraven buiten de kwetsbare periode van overwintering. Deze loopt globaal van april tot begin oktober. Echter, deze periode kan zowel eerder als later beginnen of eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en van de meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van rugstreepadden moet bepalen of er sprake is van overwinteringsperiode of niet, zodat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
- Als er konijnenburchten in het gebied zijn aangetroffen worden deze buiten de voortplantingsperiode vergraven. Deze loopt globaal van januari tot juli.

Plangebied schematisch weergegeven.

Dempen of vergraven van sloten

Rekening te houden met: kleine modderkruiper, bittervoorn, rugstreeppad, algemene zorgplicht

- Dempen of vergraven van sloten wordt in ieder geval voorkomen in de periode half februari-eind juli om negatieve effecten op vissen en amfibieën (waaronder mogelijk kleine modderkruiper, bittervoorn en rugstreeppadden) tijdens de voortplantingsperiode te voorkomen. Een deskundige op het gebied van vissen en amfibieën moet bepalen wanneer de voortplantingsperiode van de aanwezige soorten begint en ten einde is gelopen, zodat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
- Bij het voorkomen van kleine modderkruiper, bittervoorn, rugstreeppad en/of eisenoren of larven, worden deze weggevangen en verplaatst naar geschikte sloten in de omgeving.
- Het wegvangen van bovengenoemde soorten wordt gedaan door het achtereenvolgens nemen van de volgende maatregelen:
 - de waterdiepte moet verlaagd worden tot 30 à 40 centimeter.
 - de aanwezige beschermde soorten moeten afgevangen worden.
 - de afgevangen exemplaren moeten zo snel mogelijk in watergangen in de directe omgeving met geschikt leefgebied geplaatst worden.
- Dempen of vergraven van sloten worden in principe niet uitgevoerd als er ijs op het water ligt. Indien men door langdurige vorst in de problemen komt met de planning, moet een ecoloog aangeven of uitvoering onder bepaalde voorwaarden mogelijk is.
- Het dempen moet in de richting van het open water plaatsvinden. De sloten in het plangebied moeten van west naar oost (in de richting van de duikers) gedempt worden.